

Participatieverslag - Windpark A15 Lingewaard

Datum: 19 augustus 2025

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Vragen over wie u betrokken heeft 4
Vragen over hoe u mensen betrokken heeft 6
Vragen over hoe u bent omgegaan met de reacties op uw plan 8
Vragen over het participatieproces zelf 9
Bijlagen 10

Inleiding

De gemeente Lingewaard vindt het vanzelfsprekend dat inwoners en belanghebbenden vroegtijdig en op zorgvuldige wijze worden betrokken bij ontwikkelingen in hun leefomgeving. Participatie betekent dat inwoners kunnen meepraten en meedenken over initiatieven die invloed hebben op hun straat, buurt, wijk of dorp.

Voor het Windpark A15 Lingewaard is een uitgebreid participatietraject doorlopen. Dit traject sluit aan op de eerdere participatie bij de **Energievisie A15-Betuweroute**, waarbij een meedenkgroep met inwoners en vertegenwoordigers uit de omgeving actief betrokken was. In het huidige vergunningentraject is dit opgevolgd door de **Omgevingsgroep**, waarin omwonenden, belangenorganisaties, gemeente en initiatiefnemers met elkaar in gesprek zijn gegaan.

In dit participatieverslag wordt beschreven hoe en wanneer participatie heeft plaatsgevonden, wie er betrokken zijn, welke vragen, zorgen en kansen naar voren zijn gebracht en op welke manier deze inbreng is meegenomen bij de verdere uitwerking van het plan.

Vragen

Vragen over wie u betrokken heeft

1. **Met wie heeft u het gesprek gevoerd over uw initiatief?**

Voor de participatie rondom Windpark A15-Lingewaard zijn meerdere doelgroepen betrokken. Allereerst is er een Omgevingsgroep ingesteld, samengesteld uit direct omwonenden (tot circa 2,5 km), leden van wijkplatforms en belangenorganisaties. Daarnaast zijn ondernemers en agrariërs in de directe omgeving benaderd. Ook is contact gelegd met overheidsorganisaties, waaronder de gemeente Lingewaard (bevoegd gezag), provincie Gelderland en de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA).

Naast deze vaste groep zijn alle inwoners van Lingewaard via een informatieavond en gemeentelijke communicatiekanalen in de gelegenheid gesteld om zich te informeren en mee te praten.

Stakeholder	**Rol in het participatieproces**
Gemeente Lingewaard	Bevoegd gezag, faciliterend in het participatieproces
Initiatiefnemer Windpark A15	Aanvrager vergunning, deelnemer aan Omgevingsgroep, toelichting plannen
Direct omwonenden (<1000m)	Deelname Omgevingsgroep, raadplegen en consulteren
Omwonenden (<2500m)	Uitgenodigd voor deelname Omgevingsgroep en Meedenkgroep en geïnformeerd
Omgevingsgroep	Advies en inbreng binnen gestelde kaders
Lingewaard Energie	Geraadpleegd en geïnformeerd
Provincie Gelderland	Geïnformeerd, vergunning aangevraagd en verkregen
Waterschap Rivierenland	Geïnformeerd, vergunning aangevraagd en verkregen
Lingewaard Natuurlijk	Geïnformeerd, overeenkomst gesloten
Defensie	Geïnformeerd, toestemming verkregen
Inwoners en ondernemers	Geïnformeerd via brieven, Gemeentenieuws en website

Windpark A15 Lingewaard heeft tien jaar geleden ook al op verschillende manieren een omgevingsdialoog gevoerd. Zo zijn er gesprekken gevoerd met en brieven verstuurd aan omwonenden en alle politieke partijen. Ook is er uitvoerig gesproken met verschillende belangenorganisaties zoals Lingewaard Natuurlijk, De Bemmel Haalderen Stichting, Lingewaard Energie en Werkgroep Doornenburg. Er zijn publicaties verschenen in De Gelderlander en lokale media. Er zijn informatieavonden voor buren, lokale politici en belangenvertegenwoordigers georganiseerd. Ook was de initiatiefnemer vertegenwoordigd op duurzaamheidsmarkten en zijn er presentaties gegeven. Daarbij zijn folders en flyers verstrekt. Hier volgen enkele exacte data hiervan:

5/21/2014	inspraak Politieke Avond
5/22/2014	brief omwonenden
5/28/2014	artikel De Gelderlander
6/2/2014	artikel De Gelderlander
6/24/2014	brief omwonenden
6/30/2014	brieven omwonenden 1000m
6/30/2014	brieven omwonenden 600m
6/30/2014	brieven omwonenden 800m
9/1/2014	folder duurzaamheidsmark Lingewaard
11/23/2014	informatie duurzaamheidsvisie Lingewaard en Windpark Lingewaard
11/26/2014	inspraak Politiek Avond - Windpark Lingewaard

12/15/2014	artikel De Gelderlander
1/10/2015	artikel De Gelderlander
1/30/2015	artikel De Gelderlander d1
1/30/2015	artikel De Gelderlander d2
1/30/2015	artikel De Gelderlander d3
7/2/2015	inspraak Politieke Avond - agendapunt 4 startnotitie duurzaamheid
12/3/2015	inspraak Politieke Avond - agendapunt 6 beleidsnota duurzaamheid
12/15/2015	brandbrief windenergie gemeente Lingewaard
5/23/2017	ALV Coöperatie Lingewaard Energie
5/23/2017	verslag ALV Lingewaard Energie
11/14/2017	persbericht naamswijziging Windpark A15-Lingewaard
11/30/2017	inspraak raadsinformatieronde
12/30/2018	Duurzaamheidsplan werkdocument 30-12-18
2/26/2019	presentatie Duurzaam Doornenburg
9/28/2023	inspraak raadsinformatieronde

2. **Zijn alle mensen/partijen die iets gaan merken van uw initiatief benaderd? Licht toe waarom u dat denkt of waarom dat niet is gebeurd.**

Ja. Direct omwonenden (tot 2,5 km) zijn actief benaderd met een persoonlijke brief en een aankondiging in het Gemeentenieuws. Daarnaast is er voor een bredere kring communicatie verzorgd via het gemeentelijk platform en een digitale nieuwsbrief van de gemeente. Ook maatschappelijke organisaties en belanghebbenden (bijvoorbeeld Lingewaard Energie) zijn betrokken.

Niet iedereen heeft daadwerkelijk deelgenomen, maar de mogelijkheid daartoe was er voor alle betrokkenen. Dit is aantoonbaar via de uitnodigingsbrief en het bericht in het Gemeentenieuws (bijlage 1).

3. **Wat heeft u gedaan om alle belanghebbenden te betrekken? Licht toe welke inspanningen u heeft verricht en geef ook aan als u dat niet heeft gedaan of kunnen doen.**

Zoals bij vraag 2 toegelicht, is een breed scala aan belanghebbenden actief benaderd. Daarbovenop zijn extra inspanningen geleverd door:

- het instellen van een Omgevingsgroep die meerdere keren bijeenkwam (maart – juni 2025);
- het organiseren van informatieavonden en het beantwoorden van vragen via e-mail en website;
- het aanbieden van continue informatievoorziening via de website.

Deze mix van instrumenten heeft ervoor gezorgd dat zowel actieve deelnemers als meer passieve belanghebbenden toegang hadden tot de juiste informatie.

Vragen over hoe u mensen betrokken heeft

4. **Op welk moment heeft u deelnemers benaderd?**

De eerste communicatie is in 2014 gestart (zie paragraaf 1). De communicatie is vervolgd in februari/maart 2025, voorafgaand aan de start van de Omgevingsgroep. Direct omwonenden ontvingen toen een brief en er werd een bericht geplaatst in het Gemeentenieuws (zie bijlage 1). In maart 2025 is de Omgevingsgroep samengesteld en vanaf april tot juni 2025 zijn meerdere bijeenkomsten gehouden.

Belangrijke data:

- 5 maart 2025: eerste bijeenkomst Omgevingsgroep
- 7 april – 26 mei 2025: vervolgbijeenkomsten
- 17 juni 2025: laatste bijeenkomst

5. **Op welke manier heeft u informatie gedeeld?**

De informatievoorziening is zoveel mogelijk afgestemd op begrijpelijkheid en toegankelijkheid:

- brieven en Gemeentenieuws voor brede bereikbaarheid;
- een gemeentelijke Participatie website, www.samen.lingewaard.nl en nieuwsbrief voor actuele informatie;
- fysieke bijeenkomsten in de dorpshuizen, waarbij ruimte was voor vragen en toelichting door experts;
- notulen en verslagen van de Omgevingsgroep die gedeeld zijn met de leden.
- Website van het windpark te bereiken via: www.windparka15lingewaard.nl en www.windparklingewaard.nl

Hiermee is geprobeerd om verschillende communicatiestijlen en voorkeuren te bedienen.

6. **a. Over welke keuzes/mogelijkheden konden deelnemers meepraten?**

Binnen de Omgevingsgroep is inhoudelijk gesproken over:

- wel of geen 4e windturbine toevoegen aan het project;
- wel of geen zonnepark toevoegen aan het project;
- normering van geluid, slagschaduw en obstakelverlichting;
- aanvullende landschappelijke maatregelen en kansen voor natuurontwikkeling;
- invulling van financiële participatie.
-

Deze kaders zijn vooraf toegelicht. Binnen deze onderwerpen konden deelnemers daadwerkelijk invloed uitoefenen (voor voorbeelden zie paragraaf/vraag 9)

b. Over welke onderdelen konden deelnemers niet meepraten en waarom niet?

Het uitgangspunt dat er een windpark ontwikkeld zou worden, stond niet meer ter discussie. Ook de schaal (ten minste drie turbines, afmetingen en de X/Y coördinaten van de turbines) was een gegeven vanuit de aanvraag. Dit is steeds helder gecommuniceerd, om verwachtingen te managen.

7. **Hoe bent u met deelnemers in gesprek gegaan?**

Voor het betrekken van belanghebbenden zijn verschillende communicatiemiddelen en bijeenkomsten ingezet:

- **Informatieavond**
  - Datum: 2 juni 2025 en 3 juni 2025
  - Locatie: Dorpshuis De Kolk, Haalderen
  - Opzet: tafelsessies waar inwoners vragen konden stellen aan initiatiefnemer, gemeente en deskundigen.
  - Opkomst: ca. 245 bezoekers verspreid over beide avonden.
- **Omgevingsgroep**
  - Periode: maart – augustus 2025
  - Aantal bijeenkomsten: 9
  - Locatie: gemeentehuis Bemmel en incidenteel bij initiatiefnemer op locatie.
  - Samenstelling: combinatie van vertegenwoordigers uit de meedenkgroep van de Energievisie en nieuwe omwonenden.
- **Excursie (georganiseerd door Meedenkgroep)**
  - Datum: 11 juli 2025
  - Locatie: Windpark Innofase, Duiven
  - Doel: ervaring opdoen met geluid, beleving en inpassing van windturbines.
- **Overige middelen**
  - Digitale nieuwsbrief (ca. 75 abonnees)
  - Participatie website gemeente,
  - Website van het windpark te bereiken via: www.windparka15lingewaard.nl en www.windparklingewaard.nl
  - Informatieve brieven en aankondigingen in het Gemeentenieuws.

Vragen over hoe u bent omgegaan met de reacties op uw plan

8. **Wat waren de reacties op uw initiatief?**

De reacties liepen sterk uiteen:

- Een deel van de omwonenden gaf aan zorgen te hebben over geluid, slagschaduw en gezondheidsaspecten.
- Anderen zagen juist kansen in de financiële participatie en vroegen om concrete afspraken over lokaal eigenaarschap.
- Vanuit de Omgevingsgroep kwam ook het verzoek om aanvullende landschappelijke inpassing (beplanting, zichtlijnen).
- Op de informatieavond hebben we ook de reactie gehad dat mensen het (erg) positief vinden als er meer duurzame energie wordt opgewekt, waarbij sommigen liever een andere locatie zouden zien en weer anderen het juist een prima locatie vonden.

Het draagvlak was dus niet uniform, maar de dialoog leverde wel waardevolle aandachtspunten op voor het vervolg.

9. **Heeft u de reacties verwerkt in uw plan?**

Ja, de discussie over geluid heeft geleid tot de toevoeging van een $L_{aeq,10min}$-norm. Deze is toegevoegd omdat omwonenden behoefte hadden aan een sneller meetbare norm.
Binnen de Omgevingsgroep is uitgebreid gesproken over de nachtelijke geluidsnorm. In de Energievisie was 39 dB L_{night} als uitgangspunt vastgelegd, met de afspraak dat ook de mogelijkheden van 38 dB en 40 dB zouden worden onderzocht. Deze varianten zijn doorgerekend en vervolgens in de groep besproken. De verlaging naar 38 dB bleek slechts bij twee woningen merkbaar verschil te maken, maar zou leiden tot een aanzienlijk verlies aan energieopbrengst en gevolgen hebben voor de financiële ruimte in het omgevingsfonds. Een verhoging naar 40 dB zou juist meer hinder veroorzaken en werd door de deelnemers niet acceptabel gevonden. Over de uiteindelijke keuze voor 39 dB L_{night} is binnen de Omgevingsgroep geen consensus bereikt. Het onderwerp is daarom als belangrijk aandachtspunt meegegeven richting de verdere besluitvorming.
Naast geluid zijn ook adviezen over onderwerpen als slagschaduw, externe veiligheid, landschappelijke inpassing en financiële participatie besproken. Een deel hiervan is meegenomen in de verdere uitwerking van de plannen en de omgevingsovereenkomst. Niet alle suggesties konden worden overgenomen, met name wanneer deze buiten de vastgestelde kaders vielen.
De discussie over een 4^{e} windturbine en/of een zonnepark heeft geleid tot de conclusie dat dit niet wordt meegenomen in de vergunningsaanvraag en nu niet verder wordt onderzocht.

10. **Hoe heeft u deelnemers geïnformeerd over de verwerking van reacties?**

Tijdens de laatste bijeenkomst van de Omgevingsgroep (17 juli 2025) is teruggekoppeld welke reacties zijn overgenomen en welke niet, inclusief onderbouwing. De verslagen van de bijeenkomsten zijn na iedere vergadering gedeeld met de deelnemers. In de laatste paar vergaderingen zijn alle afspraken vastgelegd in een omgevingsovereenkomst. De inhoud van deze overeenkomst is meerdere keren besproken met de deelnemers.

Vragen over het participatieproces zelf

11. **Heeft u bij deelnemers getoetst of zij vinden dat er zorgvuldig met hun inbreng is omgegaan?**

Tijdens het proces is aan de deelnemers gevraagd hoe zij de bijeenkomsten en de verwerking van hun inbreng hebben ervaren. Na afronding van de Omgevingsovereenkomst is besproken of de deelnemers achter het doorlopen proces stonden en of ze (en in welke hoedanigheid, persoonlijk of namens een organisatie) de Omgevingsovereenkomst wilden ondertekenen. De reacties laten zien dat er verschillend is gekeken naar het proces.

- Een deel van de deelnemers gaf aan dat de kaders helder waren en dat zij hun inbreng voldoende kwijt konden.
- Andere deelnemers gaven aan dat zij meer ruimte hadden willen hebben om ook onderwerpen buiten de vooraf gestelde kaders te bespreken.

12. **a. Wat heeft u geleerd van dit participatieproces? Wat zijn de geleerde lessen en successen van dit proces?**

Het participatieproces heeft waardevolle inzichten opgeleverd. Een belangrijk succes was dat de Omgevingsgroep in relatief korte tijd veel kennis heeft opgebouwd en onderwerpen zoals geluid, slagschaduw, financiële participatie en landschappelijke inpassing grondig heeft besproken. Ook de excursie naar een bestaand windpark werd door deelnemers als leerzaam en verhelderend ervaren. Tevens is voor de deelnemers duidelijker geworden hoe naderingsdetectie werkt en voor de initiatiefnemer is duidelijker geworden hoe belangrijk dit is voor de omwonenden. Ook zijn er interessante ideeën opgehaald voor de landschappelijke inpassing. Voor initiatiefnemers is duidelijk geworden dat er veel goede ideeën zijn over de besteding van het Maatschappelijk fonds / Omgevingsfonds.

Tegelijkertijd bleek dat het vasthouden aan vooraf vastgestelde kaders soms tot spanning leidde. Voor sommige deelnemers was het onduidelijk dat de komst van een windpark niet meer ter discussie stond, waardoor frustratie ontstond over de beperkte ruimte voor andere invalshoeken. Ook de complexiteit van technische onderwerpen maakte het niet altijd gemakkelijk om iedereen op gelijke wijze te betrekken.

b. Wat heeft u geleerd van dit participatieproces? Wat zijn de geleerde lessen en successen van dit proces?

Op basis van de ervaringen zijn de volgende tips meegegeven:

- Duidelijker afbakenen van de speelruimte: herhaaldelijk en expliciet aangeven welke onderwerpen wel en niet bespreekbaar zijn.
- Meer tijd nemen voor complexe thema's: sommige vraagstukken, zoals gezondheidseffecten of geluidnormen, vragen om extra ruimte en toelichting.
- Betere representativiteit: zorgen dat de groep een bredere afspiegeling vormt van de omgeving en ook tegengeluiden of kritische experts nadrukkelijk worden betrokken.
- Transparantie in communicatie: helder aangeven welke verslagen of documenten openbaar gedeeld kunnen worden en hoe deelnemers terugzien wat er met hun inbreng gebeurt.
- De inrichting en verdeling van het Maatschappelijk fonds / Omgevingsfonds zal gebeuren zoals gewenst door de deelnemers van de Omgevingsgroep.

Bijlagen

1. Uitnodigingsbrief en bericht Gemeentenieuws (februari/maart 2025)
2. Verslag Omgevingsgroep 5 maart 2025
3. Verslag Omgevingsgroep 18 maart 2025
4. Verslag Omgevingsgroep 7 april 2025
5. Verslag Omgevingsgroep 23 april 2025
6. Verslag Omgevingsgroep 6 mei 2025
7. Verslag Omgevingsgroep 26 mei 2025
8. Verslag Omgevingsgroep 17 juni 2025 (slotbijeenkomst)
9. Digitale nieuwsbrief / communicatie via projectpagina gemeente
10. Samenvatting vragen en antwoorden informatieavonden juni 2025 (indien apart uitgewerkt)